

Ještě včera mě bolel ten chlad mezi námi, ale dnes jsem se tím nemohla zabývat. Měla jsem jinou práci, takovou, kterou za mne nikdo neudělá. Myslela jsem na tu neznámou ženu.

Odpoledne jsem se vydala na svou Skálu soustředění. K osamělému skalisku, které se tyčí z pralesa asi kilometr od Orimamby, mě vedla moje vyšlapaná cestička. Nebyla, samozřejmě, tajná, ale nikdo jiný sem nechodil. Lidé se toho místa trochu báli, našly se tu nějaké staré hroby a prý se tu vyskytovali i hadi, ačkoliv právě tady jsem žádné nevidala. Chodila jsem sem ráda, když jsem chtěla být opravdu sama, mlčet a rozjímat třeba celý den nebo noc. Sousedé z Orimamby to místo zdaleka obcházel také z úcty ke mně, aspoň v posledních letech, a noví přistěhovalci a sezónní dělníci jejich zvyk převzali. Pracovala jsem pro ně a oni mi za to nechávali moji skálu. To bylo jistější než strach z hrobů a hadů, i když se o nich stejně pořád mluvilo.

Ale čím víc se Orimamba stávala *civilizací*, tím více se její obyvatelé pralesu vyhýbali a necítili se v něm doma. Ten, kdo se nebál vstoupit do *zeleného pekla*, jak mu říkali přistěhovalci, mohl v něm najít samotu a útočiště snáze než kdy předtím. Tak se vyvíjí svět.

Teď jsem samotu potřebovala. Doprovázel mě sice Jorge Jelen, ale s ním jsem mohla mlčet bez napětí a rozpaků. Složil na skále příkrývky, nádobí na maté a skříňku s *kouzly*, připravil oheň a neslyšně zmizel. Věděl, že Paní Jaguárů je bezpečná kdekoli v pralesu, ale vždy, když jsem opouštěla skálu, vystoupil někde ze stínů a vracel se mnou do Orimamby. Patřilo to k jeho životu a on patřil k mému právě tímto způsobem.

Tady o samotě, tváří k nebi a s tělem spočívajícím na skále, jako bych byla její částí, částí Země, která je Matkou všech tvorů, jsem byla vnímavější než ve svém domě. Brzy jsem našla stopu k tomu hlasu a nechala ho rozeznít. Byl zřetelnější než v noci, ale zároveň nepředstavitelně daleký, a doléhal ke mně odjinud než všechny hlasy, které jsem kdy slyšela, včetně hlasu mého dávno mrtvého muže. Ale nová zkušenost může přijít i v pozdním věku. Nerozuměla jsem slovům, byla to zcela neznámá řeč, ale nepochybovala jsem, že ta žena je běloška. Její hlas byl melodický, zejména když mluvila smutně, jakoby vzpomínala, ale chvílemi zaskřípal, jako kdyby vyčítala nebo se trochu uštěpačně vysmívala. V dlouhých přestávkách znělo prázdno a neklid.

Jedno bylo jisté: žena nemluvila ke mně. Mluvila k někomu, kdo je jí blízký, i když ho od ní třeba dělí stejné dálky jako mne. Neodpovídá jí, možná ji ani neslyší nebo odmítá slyšet, nebo prostě neumí naslouchat hlasům – vždyť i Kovový říkal, že moje schopnost je neobvyklá a málokdo umí s hlasy pracovat tak jako já. Lidé slyší hlasy, ale nevědí si s tím rady. Možná ten, k němuž ta žena mluví, ji slyší a rozumí, ale je bezradný a nemůže nic udělat. A přitom je ta žena uvězněná v něčem, z čeho se vlastními silami nemůže dostat.

Po dlouhé době jsem usnula a ve snu viděla neznámé krajiny. Z lesů se tyčily temně zelené kopce se stromy, které u nás nerostou, pod kopci se táhly jasně zelené a žluté pásy obdělávané půdy a svítila bílá stavení s červenými střechami.

A ještě dál vyrůstala z temných lesů hora a vybíhala do kuželovité špičky, a ta špička zářila jako stříbro.

Ve snu ke mně přišlo posláni, že se mám vypravit do té země hledat pomoc pro neznámou ženu, jejíž hlas jsem slyšela.

Probudila jsem se za jitřního světla. Jorge Jelen byl tady, přitáhnul na mne pokrývku, udržoval oheň a chystal jídlo. Mlčky jsme posnídali, po snídání jsem mu řekla, že chci ještě zůstat. Vzduch byl čistý a na dohled od nás se v ranním slunci stříbrně leskla socha Matky Boží na průčelí kostela v Orimambě. Třpyt kovu mě vrátil do snu, který teď stál přede mnou jako výzva.

Co jsem si ze snu přinesla? Mám jít na pomoc jakési bílé ženě, do neznámé země s temně zelenými lesy, k hoře se stříbrným vrcholkem. Kde to je? Určitě hrozně daleko. Ani v Rubiu, ani v horách, ani na druhé straně hor nejsou takové stromy – ta krajina nepatřila ke světu, který jsem dosud znala. Mám se vytrhnout z kusu země, kterým žiju a který žije mnou, a pustit se bůhvíkam, když už mi bylo padesát? Mé vrstevnice jsou už staré ženy. A kdo bude léčit mé nemocné, kteří mě potřebují, kdo bude dělat za mne moji tichou práci pro všechny lidi v okolí a pro skrytou budoucnost země mezi horami a oceánem?

Nevěděla jsem si rady. Tak vážnou věc bych měla předložit ve společenství bývalých žáků Kovového, které se každoročně schází v Tipale, ale z posledního setkání jsem se vrátila teprve nedávno. Mohla bych se tam vydat aspoň za Psem -Ptákem, který tvrdil, že ho Kovový ustanovil svým nástupcem (ale kdo by mohl být nástupcem Kovového?) – tím ovšem ztratím nejmíň dvacet dní, a čas nečeká. Jen klid, Mau, nejsi bezbranná a bezmocná, chyt' se svého dechu jako pevného lana a naslouchej, co máš v sobě – máš toho dost.

Otevřela jsem svou skříňku s *kouzly*. Žádná kouzla v ní samozřejmě nebyla. Uschovala jsem v ní několik hliněných figurek, zabalených v černém šátku s rudým okrajem. Každá figurka byla jiná, měla svůj výraz, postoj, gesto nebo zvláštní znak, a když jsem je rozestavila do kruhu, vypadaly jako skupinka lidí, kteří patří k sobě a o něčem se radí. Představovaly mi žáky Kovového, členy toho společenství, kde jsem našla sama sebe, vyučila se léčitelskému umění a stala se Paní Jaguárů a Strážkyní tradic. Jenom pro našeho učitele jsem nikdy vhodnou figurku nenašla a ani jsem se o to nepokoušela.

Měla jsem každého ze svých spolužáků hluboko v sobě. Věděla jsem, jak myslí a cítí, dovedla jsem si představit jejich názory a odpovědi na své otázky. Moje hliněné figurky mi pomáhaly oživit jejich přítomnost. Byl to můj soukromý poradní kruh, který jsem si občas svolávala tady na Skále soustředění i v noci ve svém domě, protože jsem se často cítila osamělá. Jednou jsem se s tím svěřila ostatním: smáli se a říkali tomu *hra s panenkami*, ale někteří se pak naučili hrát podobné hry.

Zazpívala jsem písničku, kterou jsme vždycky začínali svá setkání, oslovila každého jménem a požádala je o radu. Můj první pohled se pochopitelně svezl na figurku ramenatého muže s páskou na čele a s pláštěm, jaký se tady v Poříčí nenosí. Ano, vím, že jsi ze všech nejmoudřejší. Tvůj čas přijde. Co ty druhý, který